

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова)
УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ
Обсяг освітнього компоненту (3 кредити/90годин)

Освітня програма - усі
першого/другого/третього рівня вищої освіти
Спеціальність – усі

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Шановалов Г.І, д-р іст. наук, проф., Бровко Б.А., к.і.н., доц., Васильчук Т.В., к.і.н., доц., Спудка І.М., к.і.н., доц., Турчина Л.В, к.і.н., доц., Чоп В.М., к.і.н., доц., Мозуленко Д.І., ст. викладач, Сигида Г.А., ст. викладач, Коянс А.А., асистент

Контактна інформація:

- телефон кафедри 7-698-3-75;
- e-mail kafedra_ukr_zn@zntu.edu.ua;
- навчальний корпус та номер аудиторії: 270

Час і місце проведення консультацій:

відповідно до графіку консультацій викладачів, ауд. 270

ОПИС КУРСУ

Нині український народ перебуває в умовах безкомпромісної боротьби за своє існування як нації, що зробив свій європейський вибір. Успіх у цій справі залежить від усвідомлення кожного з нас у приналежності до великої європейської спільноти. Це складне завдання, яке, на жаль, не зуміли зреалізувати за останні два десятиліття державної незалежності. Сьогодні, це завдання є одним з основних пріоритетів для збереження держави України. Успіх від його виконання залежить у вихованні і підготовці сучасної еліти українського народу. Вимогою часу стає підготовка фахівців нової якості – здатних творчо мислити, швидко орієнтуватися в сучасному насиченому інформаційному просторі, приймати нестандартні рішення, вчитися і розвиватися упродовж усього життя, а головне – бути патріотами рідної землі. Дисципліна “Українська культура в європейському контексті” в системі гуманітарних і суспільних наук закладів вищої освіти посідає особливе місце; завдяки їй вивченню студенти отримують цілісне уявлення про культурно-історичні надбання людства загалом та українського етносу зокрема. У курсі на конкретному матеріалі обґрунтовується система культурних цінностей, простежуються чинники, що забезпечують процес розвитку певних матеріальних і духовних надбань. Ознайомлення з різними культурно-історичними типами культур допомагає простежити, як усі попередні культурні досягнення трансформуються в сучасну культуру,

забезпечують її різноманітність. Вивчення процесів, що відбувалися в українській та європейській культурі упродовж певних історичних періодів, має надзвичайно важливе значення для формування у студентів наукового світогляду, високих моральних якостей, підвищення загальнокультурного рівня, освоєння національних і загальнолюдських цінностей.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Мета курсу** - надати студентам загальні знання щодо сучасних проблем розвитку української культури як складової загальноєвропейського культурного простору в умовах європейської інтеграції та глобалізації; вміння описувати та аналізувати феномени світової та української культури засобами академічного письма; здатність до критичного мислення, вміння застосовувати елементи критичного мислення у процесі навчання та професійної діяльності.

2. Опанувавши цей курс, Ви зможете набути наступні **загальні компетентності**:

здатності міжособистісної взаємодії, здатність діяти по-громадянськи свідомо та соціально відповідально, розуміти та використовувати основні культурологічні поняття у повсякденному житті, порівнювати розвиток української культури з розвитком культур інших народів світу, зокрема культур Західної Європи, орієнтуватися в основних напрямках сучасної української культури, вміти дати їм об'єктивну оцінку та науково обгрунтовану характеристику, здатність змістовно і послідовно аналізувати основні культурні епохи, їх історико-культурні пам'ятки, а також володіти основними елементами культурного етикету та виявляти свою всебічну обізнаність в питаннях української культури.

Результати навчання, якими Ви оволодієте у результаті вивчення курсу:

оволодіти культурологічним понятійно-категоріальним апаратом, розуміти сутність взаємозв'язків, виокремлювати основні закономірності формування та етапи розвитку національної та європейської культури від давнини до сучасності, розпізнавати імена видатних діячів духовної культури людства, надавати характеристику творчій діяльності видатних майстрів мистецтва.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми семінарських занять, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Давні культури на території України та в світі. (2 год.)	
2		Прадавні культури в українських землях та цивілізації Давнього світу. (2 год.)
3	Українська культура у контексті європейського Середньовіччя (2 год.)	
4		Культура європейського Середньовіччя (2 год.)
5	Культура Ренесансу (2 год.)	
6		Культура доби Відродження (2 год.)

7	Соціально-культурний динамізм нового часу. Культура в умовах Реформації та Просвітництва (4 год.)	
Змістовий модуль 2		
8		Культура бароко (другої половини XVII – XVIII ст.) (2 год.)
9	Європейська культура кінця XVIII - XIX ст.: духовні пошуки (2 год.)	
10		Культура к. XVIII - XIX ст. (2 год.)
11	Проблеми гуманізму на зламі століть (кінець XIX – XX ст.) (2 год.)	
12		Українська культура на зламі к. XIX–XX ст. у контексті європейської культури (2 год.)
13	Постмодерністська модель культури у світовій та українській інтерпретаціях. (2 год.)	
14		Сучасні культурні практики в Україні (2 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Строк виконання самостійної роботи – упродовж семестру.

Номер тижня	Теми самостійної роботи год.
1,2	Найдавніші цивілізації (10 год.)
3,4	Культура середньовічної епохи (10 год.)
5,6	Культура в період Відродження та Реформації (10 год.)
7,8	Культура доби Просвітництва (8 год.)
9,10	Романтизм XIX ст. (8 год.)
11,12	Нові напрями у культурі XX ст. (8 год.)
13,14	Основні світові тенденції розвитку сучасної культури. (8 год.)

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні вказівки з планами семінарських занять з дисципліни «Українська культура в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Укл.: Дедков М.В., Спудка І.М. та ін. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 34 с.

2. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Українська культура в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Дедков М.В., Спудка І.М. та ін. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 66 с.

3. Методичні вказівки з планами семінарських занять та темами контрольних робіт з дисципліни з дисципліни «Українська культура в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання/ Укл.: Шаповалов Г.І., Дедков М.В., Спудка І.М. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 40 с.

Літературні джерела:

1. Багацький В.В. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посібник. К.: Кондор, 2007. 304 с.
2. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті. За ред. Ю.П. Богуцького. К.: Знання, 2007. 679 с.
3. Бокань В. А. Історія культури України: Навч. посібник. К.: МАУП, 1998. 232 с.
4. Історія світової культури / Під заг. ред. М.В. Дедкова. Запоріжжя: Дике Поле, 2009. 376 с.
5. Історія української культури: В 5-ти т. / За заг. ред. Б. Патона. К.: видавництво «Наукова думка», 2001. Т.1: Асєєв Ю.С., Баран В.Д., Баранов І.А. та ін. Історія культури давнього населення України. 1135 с.
6. Українська та зарубіжна культура. Навч. посіб. К.: Знання, 2009. 589 с.
7. Шейко В. Історія української культури: Навч. посібник. К.: Кондор, 2006. 264 с.
8. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. пос. Львів: Світ, 2004. 344 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий, результати останнього заносяться до залікової відомості. Форма підсумкового контролю – залік. Оцінка підсумкового контролю визначається за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано». Позитивною оцінкою є оцінка «зараховано».

Поточний контроль здійснюється під час навчальних занять і має на меті перевірити рівень підготовки студентів до навчальних занять. Під час семінарів проводиться опитування здобувачів освіти за питаннями семінарів, а також тестування наприкінці заняття за допомогою платформи Moodle. Окрім роботи на семінарських заняттях, поточний контроль передбачає оцінювання *самостійної роботи і двох рефератів упродовж семестру*.

Рубіжний (модульний) контроль *проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог* навчальної дисципліни у формі тестування очно або дистанційно з використанням системи Moodle. Оцінка «зараховано» за кожну частину рубіжного контролю виставляється за умови виконання тестових завдань з успішністю понад 60%.

У випадку неотримання оцінки «зараховано» за результатами двох рубіжних (модульних) контролів, Ви не допускаєтесь до підсумкового контролю.

Підсумковий контроль вивчення дисципліни здійснюється у вигляді семестрового заліку, під час якого засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі сумативної оцінки результатів отриманих за поточним та обома рубіжними контролями. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів на заліковому заході (заліковій контрольній роботі).

Результати підсумкового контролю у формі заліку виставляються упродовж останнього тижня теоретичного навчання перед екзаменаційною сесією.

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

Поточне тестування та самостійна робота							Заліковий бал	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
8	8	8	9	8	9	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять.

Важливо відвідувати лекції, де висвітлюється систематизований навчальний матеріал, демонструються презентації в обсязі достатньому для опанування навчальної дисципліни. Без прослуховування лекційного матеріалу студенту буде складно підготуватися до семінарського заняття, виконати тестові та інші завдання.

Також рекомендується відвідувати семінари, оскільки остаточний підсумковий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на семінарських заняттях та виконання тестових завдань. Активна участь студента на семінарських заняттях є бажаною. Відсутність на семінарських заняттях або непідготовленість до них призводить до зниження підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Пропущені семінарські заняття можна відпрацювати на консультаціях шляхом відповідей на питання пропущених семінарів. Для перекладання пропущених тестових завдань, Вам потрібно звернутися до викладача, який змінить налаштування тесту на платформі Moodle.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Дотримання академічної доброчесності Вами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань (не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних завдань інших здобувачів освіти), завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні завдань. У разі виявлення ознак плагіату робота не зараховується і дисципліна не вважається зарахованою.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.

Загальні рекомендації щодо складання силабусу¹

Підготовка якісного силабусу повинна базуватися на те, що цей документ:

- призначений передусім для студента;
- містить тільки дійсно потрібну студентові інформацію;
- подає інформацію змістовно і водночас дуже лаконічно;
- містить чесну, актуальну інформацію.

Силабус є своєрідною угодою (договором, контрактом) між викладачем і студентом: цей документ інформує студента про те, яких результатів навчання йому варто очікувати від навчальної дисципліни, і стверджує, що студент одержить позитивну оцінку за дисципліну, якщо виконає викладені в цій «угоді» умови (завдання), надані викладачем.

Готуючи силабус зважуйте на наступні міркування:

-оберіть кращий стиль написання документа. Звертайтеся до слухача Вашого курсуу другій особі. Пишітьне «здобувач вищої освіти за результатамививчення цього курсу матиме такі результати навчання й компетентності...», а«опанувавши цей курс, Ви зможете...»;

-запитайте у студентів, яка інформація їмпотрібна у силабусі. Можливо, старшокурсникам потрібно щось інше, ніж студентам молодших курсів. І хоча Ви спочатку надаєте студентам силабус, а потім проводите із ними заняття, студенти дадутьВам підказки, які Ви зможете застосуватияк під час семестру, так і для Ваших майбутніх студентів;

-оновлюйте силабус перед початком кожного семестру. Силабус — не робоча програма навчальної дисципліни, яка перезатверджується не рідше ніж раз на п'ять років, а значно оперативніший й гнучкішийінструмент;

-якщо на одній освітній програмі Ви читаєте курс обсягом 5 кредитів ЄКТС, а наіншій — цей самий курс в обсязі 3 кредити,то кількість навчального матеріалу й завдань студентам у другому випадку має бути пропорційно меншою, ніж у першому, іце слід віддзеркалити у силабусі;

- курс із певною загальноюкількістю годин, але з різною кількістю зустрічей в аудиторії (наприклад, для денної і заочної форми навчання), напевно, пропонуватиме студентам той самий матеріал, але матиме різні типи та обсяги завдань для самостійного виконання, томусилабус для денної і заочної форми навчання, напевно, буде неоднаковим;

- не давайте у силабусі надмірних, нереалістичних обіцянок щодо результатів навчання, яких набудуть студенти, й виконуваних ними активностей;

-не пишіть силабуснашвидкоруч,це важливий документ, відведіть його підготовціналежний час.

Питання які не доцільно включати до силабусу:

- таблицю (матрицю) відповідності між результатами навчання курсу і програмними результатами навчання та/або компетентностями;

- детальні плани кожного лекційного, семінарського чи дистанційного заняття (їх можна повідомити напередодні чи на початку відповідних зустрічей зі здобувачами);

- результати навчання окремо для кожної теми дисципліни;

- інструкції з виконання студентами кожного завдання, передбаченого силабусом (ці інструкції можуть бути надані окремо).

- перелік усієї літератури (основна, додаткова), яка існує за темою дисципліни та наведена в робочій програмі.

¹Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень. Випуск №11. Липень 2020 р. (Режим доступу:<https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2020/07/Integrity-bulletin-11-1.pdf>)